

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

In die Sancti Matthiae

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

III. *Dulce refrigerium*, quo amaritudinem mortis subleuat. Id quærit in Christo, qui est

1. *Omnium Salvator*. In græco est σωτηριον, quæ vox magnam habet emphasin, & plus est quàm σωτης significat enim quasi fontem salutis, in quo DEUS omnes salutis suæ thesauros pro genere humano reposuit, ut ex ejus plenitudine omnes accipiamus, Johan.1. v.16. & hauriamus, Ef.12. vers.3. Desumpta est phrasis ex Genes.49. v.18. Ef.52. vers.10. Cum ergò sit omnium Salvator, non est ut quisquam ab ejus merito se excludat. Natus est omni populo, Luc.2. v.10. vocavit ad se omnes, Matth.11. vers.28. mortuus est pro omnibus etiam pro pereuntibus, Roman.14. v.16. 1. Corinth.8. v.11. Ebr.6. v.4. seqq. 10. v.26. hinc ex te, inquit, perditio tua Israel, ex me autem salus, Of.13. v.9.

2. *Gentium illuminator*. Hoc imprimis ad nos pertinet, qui olim gentes eramus, & sedebamus in tenebris & umbra mortis, Matth.4. v.16. Sed Christus est lux illa vera, illuminans omnem hominem venien-

tem in hunc mundum, Johan.1. v.9. huic acceptum ferimus, quod à potestate tenebrarum liberati, & sortis sanctorum in lumine participes facti sumus, Col.1. v.13. ambulandum igitur in luce, ut filios lucis decet, ne tenebræ priores nos obruant, Joh.12. v.35. Luc.16. v.8.

3. *Israelitarum glorificator*. Nam Judæis salus, Joh.4. v.22. eorum est adoptio & gloria, & fœdera, & legis constitutio, & cultus, & promissiones, Roman.9. v.4. sed hæc omnis gloria Israelitarum jam nostra est, qui per fidem filii Abrahami facti sumus, Galat.3. vers.7. & proinde etiam regale sacerdotium, 1. Petr.2. v.9.10. Dei hæredes & cohæredes Christi, Roman.8. v.17. in novissimo die ad dextram CHRISTI collocabimur, & audiemus suavissimam vocem: Venite benedicti Patris mei, possidete regnum, quod vobis ab origine mundi paratum est, tunc ibimus in vitam æternam, Matth.25. vers.34.46. Hoc faxit S. Trinitas, DEUS Pater, Filius & Spiritus Sanctus
Amen.

In Die Sancti Matthiæ.

Evangelium Matth.11. v.25, 30.

Sicut figulus, quando facit opus super rotam, & vas aliquod ipsi non cadit ad sententiam, conversus aliud facit, sicut placet in oculis ejus: Ita nos omnes sumus in manu DEI, sicut lutum in manu figuli, Jerem.18. vers.3. seqq. Exemplum nobis suppeditat Historia Sancti Matthiæ, qui in locum Judæ proditoris, qui præ-

varicatus erat, & in locum suum abierat, per sortem electus & adoptatus est, Act.1. v.25.26.

De familia ejus è scripturis nihil constat, verisimile tamen est, fuisse ipsum è numero 70. discipulorum, antequam ad Apostolatam vocaretur, Luc.10. vers.1. In Festo Pentecostes Spiritu Sancto instructus
uuà

unâ cum reliquis Apostolis in universum mundum abiit, & Evangelium prædicavit magnâ constantiâ in Æthiopia, tandem in Judæam reversus jussu Pontificis lapidatus & decollatus est, ut Scriptores Ecclesiastici testantur.

Nos absque ambagibus ad prælectam pericopen properabimus, & duobus membris tractationem illam boni ordinis gratiâ includemus. Occurrit enim ponderanda

I. *Digna glorificatio.*

II. *Blanda invitatio.*

J.J.

EXEGESIS.

VERBUM DEI non ineptè comparatur semen, Luc. 8. vers. 11. quemadmodum enim semen sparsum in agro bono succre- scit, & partim centuplum, partim sexage- cuplum, partim trigecuplum fructum affert, Matth. 13. v. 23. Ita verbum Dei prædica- tum non revertitur vacuum, sed facit vo- luntatem Domini sui, & prosperabitur in his, ad quæ mittitur, Es. 55. v. 11.

Hujus rei veritatem perspicimus in ho- dierno Evangelio, ubi Christus pro felici cursu Evangelii sui gratiarum actionem in- stituit, quia ex relatione 70. discipulorum cognoverat, quod non solum prædicatio Evangelii à multis suscepta sit, verum etiam ad imperium & verbum suum in Christo nomine dæmonia ex obsessis recedere o- portuerit. Est enim verbum vitæ, Joh. 6. v. 68. & potentia ad salutem omni creden- ti, Rom. 1. v. 16.

Consideranda igitur hæc

L. *Ansa*, quâ Christus ad hanc gratia- rum actionem delapsus est. Nam in illo

tempore, inquit Evangelista, respondit Christus, & respicit his verbis ad actum præcedentem, relationem nimirum disci- pulorum, de felici, ut diximus, Evangelii successu, & monet nos hoc exemplo, quod pro accensa Evangelii luce, Deo potissi- mum gratias agere debeamus. Mundus hoc beneficium parvi æstimat, & vix in- venias de millibus unum, qui hoc nomine gratias Deo concinnat, plerique beatitudi- nis summam in rerum terrenarum abun- dantia collocat, Psalm. 44. vers. 15. Sed hæc fluxa sunt & caduca. Quare, sicut Christus omnium maximè lætabatur, & Patri suo gratias agebat pro felici Evan- gelii successu: Sic & nos ad gratiarum actio- nem præcipuè sumus devincti quando no- bis æternus Pater spiritualia sua dona com- municat, & novum subinde osium Evan- gelio aperit, ut multum crescat & fructifi- cet, Coloss. 4. vers. 2. 3. hoc est summum bonum, in quo vita æterna consistit, Jo- han. 17. vers. 3.

II. *Forma.* Nam exultans Spiritu, ut Lucas addit, Deum Patrem cœlestem glo- rificat. Quibus verbis innuitur, quo gra- tias suas promissit, nimirum

1. *Internè*, dum exultat Spiritu, omnia viscera quasi commoventur super hoc bo- no nuncio, & lætitiâ concipiunt: Ita quando gratias agere, vel etiam preces no- stras ad DEUM facere intendimus, videam- us, ut fiat cum exultatione Spiritus. Nam Deus est Spiritus, & qui ipsum ado- rare volunt, in Spiritu & veritate adorent necesse est, Johan. 4. vers. 24.

2. *Externè*, dum lætitiâ quam corde concepit, ore depromit, & Deum Patrem cœlestem glorificat: Ita nos quoque se- dem, quam iatus in corde fovemus, per

con-

confessionem oris demonstramus. Nam corde creditur ad justitiam, sed ore fit confessio ad salutem; Roman. 10. vers. 10. non etiam sufficit gratias corde concipere, sed oportet deponere tam privatim quam publicè, nec laudis ejus nos pudeat; Sirach. 31. vers. 37. multi sedent in templo magis muti quàm pisees, & operam suam non conferunt, quando hymni ecclesiastici, vel Psalmus aliquis in honorem Dei cantatur, præsertim mulieres, quæ vitio sibi verti metuunt, si clarâ voce cum tota Ecclesia laudes Dei prædicent. Sed perperam: si quidem ex abundantia cordis os loquitur, inquit Christus, Matth. 12. v. 34.

III. *Materia*, quæ duplex:

1. *Sapientum occæcatio*. Per sapientes & prudentes intelliguntur omnes illi, qui mysteria Evangelii extra humani iudicii aleam longissimè posita, censuræ rationis subijciunt, & sic ipsam sapientiam iustificanti, Luc. 7. vers. 35. non enim est sapientia supernè descendens, sed terrena, sed animalis, sed dæmoniaca, Jac. 3. versicul. 15. Hinc fit, ut quibus voluntate antecedente veritatem Evangelii DEUS innotescere cupit, postea voluntate consequente, quæ antegressum Evangelii contemptum respicit, abscondat, ut per suam sapientiam DEUM in suam sapientia non cognoscant, 1. Corinth. 1. vers. 21. sed dum seipos sapientes putant, stulti fiunt in cogitationibus suis, Rom. 1. v. 21. 22.

Caveamus igitur, ne quis per insanam philosophiam nos depræderetur, Coloss. 2. vers. 8. & rationem nostram captivemus sub obsequium CHRISTI, 2. Corinth. 10. vers. 5. nam animalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei, 1. Corinth. 2. v. 14. hinc CHRISTUS beatos prædicat eos qui cre-

dunt, etiamsi non videant, Johan. 20. v. 29.

2. *Parvulorum illuminatio*. In græco est vox $\gamma\eta\tau\iota\sigma$, quæ stultum propriè sive infantem significat, qui ratione suâ per infirmitatem ætatis uti nondum potest. Hoc nomine simplices & rudes intelliguntur, qui mysteria Evangelii non ad rationis suæ trutinam examinant, sed humili assensione ad exemplum parvulorum simpliciter credunt, & libenter coram mundo stultescunt, ut coram DEO sapientes reddantur, 1. Corinth. 3. vers. 18. his revelantur mysteria regni cælestis, quia non contemnunt consilium DEI adversus semetipsos, Lucæ 7. v. 30. sed simpliciter ei edunt instar Abrahamæ contra spem in spem, tribuentes DEO gloriam, certâ persuasione conceptâ, quod re, quæ promissit, etiam præstare possit, Rom. 4. v. 21.

Glorientur igitur sapientes & prudentes de sapientiæ acumine, gloriabimus nos quod simplices & indocti rapiant cælum, & ipsi cum literis suis mergantur in infernum, ut Augustin. loquitur. Nom enim multi sapientes secundum carnem electi sunt, sed quæ stulta sunt elegit Dominus, ut sapientes confunderet, 1. Cor. 1. vers. 26. 27. imò ex ore infantium & lactentium perfecit sibi laudem, Psal. 8. v. 3.

IV. *Causa*, cur Evangelium suum absconderit sapientibus, & parvulis revelarit. Illa duplex ponitur:

1. *Dei beneplacitum*. Etiam Pater, inquit CHRISTUS, sic fuit bona tua voluntas. Calviniani ex his verbis absolutum suum decretum probare contendunt, quasi DEUS sapientibus hujus seculi salvificæ suæ doctrinæ notitiam pro mero absoluto voluntatis suæ beneplacito absconderit, ut in cæcitate sua æternum pereant, parvulis

lis verò ex eodem beneplacito revelaverit, ut in æternum salvi fiant. Sed sine fundamento. Scriptura enim de nullo alio quicquam novit beneplacito, quam quod in CHRISTO fundatur, & per Evangelium nobis revelatum est, Roman. 16. v. 27. 2. Corinth. 2. vers. 7. secundum quod beneplacuit ipsi per stultitiam prædicationis salvos facere credentes, 1. Corinth. 1. vers. 21. & vult omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis pervenire, 1. Tim. 2. v. 4.

Quia verò sapientes hujus seculi oblatam gratiam repudiant, & nolunt venire, Matthæi 22. vers. 5. seqq. 23. vers. 37. sibi impudent, quod DEUS postea tradit eos in sensum reprobum, & occæcat intelligentiam ipsorum, ut non fulgeat eis illuminatio Evangelii gloriæ Christi, 2. Corinth. 4. v. 4. hæc sunt iusta Dei judicia, 2. Thes. sal. 2. v. 10.

2. *Christi repudium.* Omnia mihi tradita sunt à Patre, inquit CHRISTUS, & nemo novit filium, nisi Pater, & nemo novit Patrem, nisi filius & cui filius voluerit revelare. Hoc non credunt sapientes hujus seculi, sed scandalizantur, quando formam CHRISTI servilem intuentur, & cum Judæis dicunt. Nolumus hunc regnare super nos, Luc. 19. vers. 14. proinde ad salutarem DEI agnitionem pervenire nunquam possunt. Nemo enim DEUM vidit unquam, filius qui in sinu patris est, ipse enarravit nobis, Johan. 1. vers. 18. hinc Pater cœlestis de cœlo clamat, Matth. 3. vers. 17. hic est filius meus dilectus, in quo complacuit mihi, hunc audite.

Qui autem verba illius, quæ loquetur in nomine meo, non audiet, ego ultor existam, Deut. 18. v. 19.

Errant igitur Enthusiastæ, qui seposito verbo revelato raptus expectant. Nam ad legem & ad testimonium, Es. 8. vers. 20. Errant Judæi, Turcæ, Photiniani, &c. qui gloriantur se verum DEUM adotare, qui cœlum & terram creavit, sed CHRISTUM blasphemant, sine quo DEUS verus cognosci non potest, & proinde absque Deo sunt, in mundo, qui enim Filium negat, Patrem etiam non habet, 1. Johan. 2. v. 23. Errat denique Zwinglius, qui in expositione fidei ad Regem Christianissimum, Herculem, Theseum, Socratem, Aristidem, &c. cum CHRISTO, Habele, Enocho, Samuele, Elia, Davide, Petro, Paulo, aliisque Sanctis sub eodem prædicamento collocat & in fide mortuos, adeoque salutis æternæ participes factos esse contendit. Hoc falsum est, nemo enim novit Patrem, nisi Filius, & cui Filius voluerit revelare. Ergo extra Christum non est salus, Act. 4. vers. 12. in hunc qui non credit, damnatur, Marc. 16. v. 16. & ira Dei manet super ipsum, Johan. 3. v. 36.

De Secundo,

VIDIMUS gratiarum actionem, quam CHRISTUS ad Patrem cœlestem direxit, succedit *invitatio*, quæ certè suavissima est

I. *Respectu vocatorum*, quorum hæc describitur

1. *Quantitas.* Nam omnes vocat, absque Status, conditionis, personæ ac dignitatis respectu. Hæc nota universalitatis non patitur restrictionem, quam Calviniani hic iterum cudunt, dum per omnes homines

mines non singulos generum, sed generalitaxat singulorum intelligi solent, eos videlicet, qui absoluto Dei decreto ad vitam æternam electi sunt. Nam vocati à CHRISTO ita describuntur, quod laborent, & onerati sint. Jam verò omnes homines laborant, & peccati onere pressi sunt, 1. Reg. 8. vers. 46. Ergò omnes homines CHRISTUS ad se venire jubet, etiam renuentes, Proverb. 1. vers. 24. non respondentem, Es. 65. vers. 12. congregari nolentes, Matth. 23. vers. 37. In DEO igitur non est culpa, quod multi non refocillantur, ipse enim omnes vocat, & si venirent, omnes libenter refocillaret, sed quia aspernantur consilium Dei adversus semetipsos, Luc. 7. vers. 30. vocatio illa, quæ ex parte CHRISTI universalis est, ut multi sint vocati, & pauci electi, quod parabolæ de Cœna magna, Luc. 14. vers. 16. & nuptiis regis, Matth. 22. vers. 1. seqq. clarissimè demonstrant.

2. *Qualitas.* Nam, venite, inquit, omnes, qui laboratis, & onerati estis. Quibus verbis descriptio continetur miseræ & calamitatis humanæ, quæ tanquam onere gravissimo deprimuntur quasi, & in terram prosternuntur. Causa peccatum est, quæ per unum hominem in mundum introiit, & per peccatum mors, Roman. 5. vers. 12. Per mortem connotatur labor & dolor, quo vita nostra, si pretiosa est, tota obruitur, Psalm. 90. vers. 11. Huc pertinet querela Jobi, cap. 6. vers. 2. & Davidis, Psalm. 38. vers. 4. seqq. itemque Pauli, Roman. 7. v. 23. 24.

Hæc consideratio nobis esse potest

1. *Materia Collyrii.* Tanta enim naturæ nostræ corruptio lapsus Protopla-

storum insegura est, ut quamvis gravissimè & periculosissimè laboremus omnes, tamen hoc non animadvertamus, multò minus curemus, & ad Medicum properemus. Collyrio igitur opus est, Apoc. 3. vers. 18. ut perspiciamus miseram nostram conditionem, in quam per peccatum coniecti sumus. Hæc est maxima inter omnes disciplinas scientia, unde Augustinus quotidie orasse legitur: Domine, da mihi nosse me & nosse te. Utrumque summopere necessarium est. Quantò magis enim in cognitione nostri proficimus, tantò propius ad Dei cognitionem pervenimus. Quid prodest tibi omnia scire, & te nescire? Ante ipso incipiat tua consideratio, in te finiat, tu tibi primus, tu ultimus esto. Non sis, sicut oculus, qui cum omnia videat, seipsum non videt, sed tecum semper habita. Considera, unde venis, & erubescet, ubi es, & ingemisce, quò vadis, & contremisce. Ita cognosces vilitatem tuam, & proximum diliges, mundum contemnes, ad Deum evolabis, qui miseros respicit, & contritos corde, Es. 66. v. 2.

2. *Materia suspirii,* ut, quando sentimus peccatorum molem, quæ cervicibus nostris incumbit, sublevationem queramus, quæ in solo CHRISTO nobis parata est. Is est agnus Dei, qui tollit peccata mundi, Johan. 1. vers. 29. & infirmitates nostras portavit, Es. 53. vers. 4. Hinc ad me inquit: Venite & properate omnes qui laboratis, & onerati estis, ad me, qui sum via, vita & veritas, Johan. 14. vers. 6. ad me, qui vitam & omnem abundantiam vobis suppedito, Johan. 10. vers. 11. ad me, qui factus sum vobis à Patre sapientia, & justitia, sanctificatio & redemptio, 1. Cor. 1. v. 30.

Pontificii ad Mariam aliosque Sanctos confugiunt, quando peccati onere gravantur, vel etiã propriis meritis emergere confidunt, sed frustra. Nam Abraham nescit nos, Israel non novit nos, Es. 64. v. 16. & si quæ facimus bona opera, nihil iisdem promereri possumus, sed fateri cogimur: Servi inutilis sumus, quæ debuimus facere, fecimus, Luc. 17. v. 10.

II. *Respectu pramiorum*, quorum duo Christus hic enumerat.

1. *Refocillatio*. Nam ego, inquit, reficiam vos. Quando aliquis sub onere jacet, & fatiscit miser, nihil magis desiderat, quàm opitulatorem, qui non solum onus humeris tollat, sed etiam manum jacenti porrigat, & fatiscientem reficiat. Nos omnes jacebamus depressi sub onere peccati: Sed Christus venit, & refecit nos, nam livore ejus sanati sumus, Es. 53. v. 5.

Hoc facit adhuc, quoties in absolutione penitentibus peccata remittit, & in sacra Cœna corpore & sanguine suo deficientes refecit, ut novas quasi vires recuperent, Es. 40. v. 31.

Si pungit te peccatorum stimulus, ut cum Davide curvus incedas, Psalm. 38. vers. 7. vel cum Caino desperationem mediteris, Genes. 4. v. 13. ad Christum veni, ille te reficiet, juxta promissionem, Es. 1. v. 18.

Horrorem tibi incutit leo rugiens, 1. Pet. 5. v. 8. ad Christum veni, ille est Leo de tribu Juda, qui vicit mundum & diabolum, Ioh. 16. v. 33. Apoc. 5. v. 5.

Transire cogeris per ignem & aquam, Psalm. 66. vers. 12. Christus tecum erit, Es. 43. vers. 2. & veluti torrem eruet te, Zach. 3. vers. 2.

Grabato affixus es, & diuturno morbo laboras, ut Bethesdanus ille, Iohan. 5. v. 5.

ad Christum veni, ille reficiet te, nam ipsius potentia in infirmitate perficitur, 2. Cor. 12. vers. 9.

Mors arcum suum intendit, & internecionem tibi minatur: Veni ad Christum, ille reficiet te, Amen, amen dico vobis, inquit ipse, si quis audit verbum meum, & credit in eum, qui misit me, in judicium non veniet, sed à morte ad vitam transibit, Iohan. 5. vers. 24.

2. *Informatio*. Tollite jugum meum super vos, inquit, & discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenientis requiem animabus vestris. Ubi duo consideranda veniunt:

1. *Lectio*, quam Preceptor ille discipulis suis discendam injungit. Illa triplex, agit enim

1. *De Crucis Calamitate*, quæ jugo comparatur

1. *Ratione impositionis*. Sicut enim agricola bobus suis jugum imponit: Ita Deus imponit fidelibus crucem, Psalm. 68. vers. 20. & sine ejus voluntate ne capillus quidem capitis nostri super terram cadere potest, Mat. 10. v. 30.

2. *Ratione conjunctionis*. Per jugum conjunguntur boves, ut pariter trahant, & laborent: Ita conjungimur nos per jugum Crucis Christo & reliquo Corpore Ecclesiæ. Hinc Lutherus: Qui vult esse Christianus, oportet etiam, ut sit Crucianus, alias Christi discipulus esse non potest, Luc. 14. vers. 27.

3. *Ratione probationis*. Per jugum boves probantur: Ita Christiani per crucem, 1. Petr. 1. v. 7.

4. *Ratione refrenationis*. Iugum refrenat ferociam & petulantiam taurorum: Ita Crux veterem Adamum mortificat cum omni-

mnibus concupiscentiis suis, 2. Cor. 4. v. 16.
1. Petr. 4. v. 1.

5. *Ratione excitationis.* Ut jugum in bo-
bus excitar avidum pabuli appetitum & de-
derium quietis: Ita crux procreat in nobis
amorem verbi. Nam vexatio dat intelle-
ctum, Ef. 28. vers. 19 & desiderium transi-
tus ex hac miseriarum valle ad manentem
Civitatem, quæ in cælis est, Ebr. 13.
vers. 14.

6. *Ratione allevationis.* Quemadmodum
enim agricola jugum manibus suis aliquan-
do attollit, ne boum maxillæ nimis grauen-
tur, & pabulum iisdem offert, quo alantur,
& novas vites colligat: Ita Deus quando-
que crucem mitigat, ne omnino succumbamus,
& efficacesque consolationes adhibet,
quæ instar pabuli sunt, quo animæ nostræ
conservantur ad salutem, Psalm. 119.
vers. 92.

7. *Ratione liberationis.* Quando vespera
advenit, agricola jugum solvit, tauros de-
fessos in pascua demittit, & saturos in stabu-
lum deducit: Ita cælestis agricola circa
vitæ vesperam, in morte, nos omni cruce
exonerat, & tandem in stabulum æternæ
quietis perducet, ubi vox fletus & clamoris
non amplius audietur, Ef. 65. v. 19. sed gau-
dium erit inenarrabile, quod nemo à nobis
tollerit æternum, Ioh. 16. v. 22.

Hæc est comparatio Crucis cum jugo,
quæ certè nos instigare debet, ut æquanimi-
ter suscipiamus & patienter feramus, quic-
quid nobis, DEO disponente, tribulationis
immittitur. Nam Dominus, qui jugum hoc
nobis imponit, fidelis est, & non finet nos
tentari supra id, quod possumus, sed præstat
unà cum tentatione etiam evasione, ut
sufferre possimus, 1. Cor. 10. v. 13.

2. *De addiscenda lenitate.* Nam, discite
à me, inquit, ὅτι τῆσδε βίωσι, quia mitis sum.
Commendatur his verbis mansuetudo, quæ,
teste Hieronymo, omnia æquanimiter sus-
tinet, non irritat, nec irritatur, non nocet,
nec nocere cogitat. Hæc virtute Christus
mirum quantum excelluit, 1. Petr. 2. vers. 23.
unde ovi comparatur, quæ obmutescit co-
ram tondente, nec os suum aperit, Ef. 53.
vers. 7. Ita nobis exemplum reliquit, ut se-
queremur vestigia ejus, 1. Petr. 2. vers. 21.
& cum omni mansuetudine ambulemus,
Ephes. 4. vers. 2. non reddentes malum pro
malo, aut convitium pro convitio, sed con-
tra benedicamus, 1. Petr. 3. v. 8. 9. Requirit
hoc Christiana Charitas, 1. Cor. 13. vers. 4.
5. 6. & qui juxta hanc regulam carnem fre-
nat, magni est intellectus, qui autem im-
patiens est, stultitiam suam exalrat, Prov.
14. v. 29. Hinc Christus: Beati mites, quo-
niam terram hæreditabunt, Matth. 5.
vers. 5.

3. *De imitanda humilitate.* Hæc iterum
pulcherrima & necessaria virtus est, quam
suo exemplo Christus nobis commendavit
per totam vitam, dum parentibus subditus
fuit, Luc. 2. vers. 51. dum discipulis pedes
lavit, Iohan. 13. vers. 14. 15. dum Patri obe-
diens fuit usque ad mortem, mortem autem
crucis, Phil. 2. vers. 5. seqq. & talis affectus
debet esse in omnibus Christianis, ut humi-
liant se sub potenti manu Dei, si tandem suo
tempore exaltati velint, 1. Petr. 5. v. 6.

Stella in firmamento modica est in appa-
rentia, sed, si Mathematicis credimus, ter-
ram etiam magnitudine sua superat: Ita hu-
milis parvus est in terra, & contemptibilis
apparet, sed apud Deum magnus est & acce-
ptus, Ps. 113. v. 6. Sir. 3. v. 19. 20. modò hu-
militas illa non sit fictitia, sed in corde ra-
dicetur,

dicetur, quod Deus aspicit, 1. Sam. 16. vers. 7.

II. *Impulso*, quæ nobis ad lectionem illam addiscendam quasi calcem addere debet. Illa duplex hæc ponitur:

1. *Requies suavitas*. Nam invenietis requiem, inquit Christus animabus vestris. Hæc requies provenit ex bona conscientia, quam sibi comparat is, qui mansuetus est, & nemini injuriam facit, sed mavult offendi, quam offendere, unde non solum tranquillius vivit quam hi, qui asperi & elati sunt, & ubique summum suum jus tueri volunt, sed etiam promissionem habet, quod benedictionem hereditare debet, 1. Petr. 3. v. 9.

2. *Operis facilitas*. Nam jugum meum suave est, inquit Christus, & onus meum

leve. Svave respectu futuræ compensationis, 2. Cor. 4. v. 17. leve autem

1. *Respectu collationis*, quia promeriti eramus æternam condemnationem, sed castigat nos Dominus parùm, & e una cum mundo percamus, 1. Cor. 11. v. 32.

2. *Ratione sanctificationis*, quæ per crucem Christi facta est, ut diligentibus Deum omnia deinceps in bonum operentur, Roman. 8. v. 28.

3. *Ratione confortationis*, quam Christus per Spiritum sanctum nobis sub cruce communit, ne succumbamus, sed tandem vincamus, & triumphemus, unde Paracletus vocatur, Iohan. 16. vers. 7. Hoc operetur in nobis Deus Deorum, super omnia benedictus in secula, Amen.

In Feria Annunciationis.

Evangelium Luc. 1. v. 26. 38.

DE Abrahamo legimus, Gen. 24. v. 1. seqq. quod servum suum Eleazarum in Mesopotamiam ablegaverit, ut filio suo Isaaco uxorem ibi quæreret, quam ille Commissionem eâ, quâ par erat, diligentia & fidelitate expedit. Nam Rebeccam offendit, quæ erat puella decora nimis, virgoque pulcherrima, & incognita viro, nec repugnabat ipsius petito, sed à parentibus interrogata, num velit ire cum homine isto statim annuebat, & dicebat: Vadam. Hæc figura hodie completa est. Nam in prælecta pericope audiemus, quomodo Pater æternus servum suum primum, Gabrielem Archangelum emisit, ut Filio suo Spon-

sam, imò Matrem, quæreret, qui, veniens in Civitatem Nazareth, Mariam virginem compellat, & quod in mandatis habet, ipsi exponit, nec refragatur illa, sed in vera humilitate obsequium suum contestatur, inquit: Ecce, ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

Nos ipsam historiam ad manus sumemus, quæ in duas partes dividi potest, ut sunt:

1. *Angelica legatio.*
- II. *Humillima acceptatio.*

J. J.

EXEGESIS.

RECTÈ dixerunt Veteres, plus esse, reparare